

מסורת הש"ס

(א) נפי' חוס' לעיל יט: ד"ה שזועות כו' ורמנינו(, (ב) נדרים יב. יד., א.) נמנדבר לן,

רבינו חננאל

אכילנא משמע. ופריך אביי מתני' דגדרים במסרבין בו לוכל. ואמר שבועה שאוכל לך כלומר מסרבין בו דדייקי. לישניה דמשמע לא אכילנא לך הוא. מתני' בשאין מסרבין בו דדייקי. לישניה כמשמעה. רב אשי אמר גמי במתני' דקתני לה במסכת נדרים שאי אוכל דמשמע אינו אוכל. ואמרין הא לא אצטרין (א) קמ"ל. אצטרין מהו דתימא לישניה אתקיל ליה ושאוכל הוא קמ"ל דוקא הוא שאי אוכל שאני אוכל לך: ת"ר מבטא שבועה איסר שבועה. אסר איסר כו'. תירצה אביי הכי מבטא שבועה. אסר מתפס בשבועה. פי' כגון שנשבע שלא יאכל בשר זה. וחזר ואמר זה הפת עלי כזה הבשר. אסר איסר כגון שהתפס עוד דגים על אותה הפת שהתפסה בבשר. ואמר אם אתה אומר מתפס בשבועה כמוציא שבועה מפיו דמי חייב. ואם לאו פטור. ואמר אביי מנא לן דמבטא שבועה היא שנאמר ואם היו תהיה לאיש ונדרוהי עליה או מבטא שפתיה. ואילו שבועה לא אדכר בה. כמה דכתיב או נפש כי תשבע לבטא בשפתים ש"מ במאי אסרה במבטא: רבא אמר לעולם מתפס בשבועה לאו כמוציא שבועה מפיו הוא. והכי קתני מבטא שבועה. אסר שבועה. אסרוה דאסר הטילו הכתוב בין נדר לשבועה דכתיב ואם בית אישה נדרה או אסרה אסר על נפשה בשבועה. הוציא זה האיסר מפיו בלשון נדר. הרי הוא נדר. בלשון שבועה הרי הוא שבועה. מתפס בשבועה אביי אמר כמוציא שבועה מפיו הוא. רבא אמר לאו כמוציא שבועה מפיו הוא. ומוחבין עליה ופריך הכי

(א) נראה דלי' לא אלתריך לאשמעין ומשני דלעטריך מהו דמימא ורי.

שבועות שתיים

מסרבין. מפזרין: **מתני'** **נשאין מסרבין זו**. הלכך שאוכל דקא אכילנא הוא: **רב אשי אמר תני**. צברייתא שזועה שאי אוכל לך: **דאיתקל**. נכשל ולא נתכוין לומר שאי: **איסר שזועה**. מפרש לקמיה: **איסור איסר**. איסרתו של איסר מה הוא: **אם אסה אומר**

כו'. מאי קאמרת והא אמרת איסר לשון שזועה הוא והדר תני אם אתה אומר: **ה"ק מבטא שזועה**. האומר מבטא ככר זו עלי כלאומר שזועה שלא אוכלנו ואם אכלנו ה"ז בעולה ויורד: **איסר מיתפס בשזועה**. איסר עלי ככר זו הרי הוא כמי שנשבע על הככר וחזר ואמר על ככר אחר ה"ז מה שהתפס את השני בראשון: **איסור איסר**. ומנו איסורו של איסר זה: **אם אסה אומר כו'**. אם תמצי לומר שהמתפס בשזועה כמוציא שזועה מפיו דמי ואם אכלנו חייב קרבן אף זה האומר איסר ככר זה עלי חייב קרבן אם אכלנו שהאיסר לשון התפסת שזועה הוא: **ואם לאו**. שהמתפס בשזועה אינו כנשבע לענין קרבן ומלקות אף האיסר אין בו לא קרבן ולא מלקות: **או אסרה אסר שזועה**. שזעבה עליו ככר: **או מבטא שפתיא אשר אסרה וגו'**. ולא כתיב שזועה צמה אסרה את נפשה בלשון מבטא: **רבא אמר**. לא איסתפיק ליה לתנא למימר צהא אם אתה אומר דפשיטא ליה דמיתפס בשזועה לאו כמוציא שזועה מפיו הוא: **והכי קאמר מבטא שזועה איסר נמי**. לשון שזועה הוא: **איסר זה הטילו הכסוב כו'**. היינו פירוש דאיסור איסר אם אתה אומר והכי קאמר איסור של איסר שאמרתי לך שהוא שזועה לא כל הלשונות שוות כו שהרי הטילו הכסוב בין נדר לשזועה אם אמירתו בלשון שזועה כגון איסר שלא אוכל ככר זה כן לשון הנשבעין אומרים שלא אוכל אף האיסר שהוציאו בלשון זה שזועה הוא וחייב קרבן ואם לאו אלא הוציאו בלשון נדר שאמר איסר ככר זו עלי שהוא לשון הנודרים קונס זה עלי אף זה נדר ופטור מקרבן: **כיוס שמת כו אציו**. כאשר אסרתי עלי **בשר כיוס שמת כו אכל לעולם: והוא שנדודר וצא מאומו היום**. שקיבל עליו ככר נדר שלא יאכל בשר כיוס שמת כו אציו לעולם וכן יוס שמת כו פלוני וכן יוס שנהרג כו גדליה. וקסלקא דעתא

השתא דהיינו מתפס בנדר וקתני אחיזה איסר האמור צתורה שהוא בלא יחל דצרו ^א האומר הרי עלי כו' אלמא המתפס בנדר הרי הוא בלא יחל בנדר עגמו ומדמתפס בנדר נדר מתפס בשזועה שזועה: תריך

פטור מיהו הא פשיטא ליה שדינו כראשון להתחייב קרבן צשני ורבא פליג עליה ופטור אף צשני אכל תימה דאכתי מספקא ליה לתנא בצלשיי והא דגרסינן נמי וחייב צו"ו לא אחי שפיר: **וְאִיִּלָּן שבועה לא קאמר**. דאי הוה כתיב שזועה הוה מפרש שאותה מבטא אסרה על נפשה בלשון אכל השתא על כרחק אית לן לפרש צמה אסרה על נפשה בלשון מבטא וא"ת והא נמי כתיב (נמדבר ל) ואסרה אסר צבית אציה צנעוריה וי"ל כיון דלא כתיב או יש לומר דאגדר דכתיב צרישא דקרא קאי: **שלא אוכל בשר**. לא חש התנא לדקדק בלשונו דבלשון זה אינו חל דשלא אוכל הוי דבר שאין כו ממש שאינו אוסר על עצמו כלום כמו קונס שאיני יסן דלא אמר כלום אם לא אמר קונס עיני צשינה כדאמרין צפרק צ' דנדרים (דף טו.) וה"נ לריץ שיאמר קונס אכילת בשר עלי ומיהו שמת יש לחלק דדוקא גבי שינה לא אמר כלום משום דשינה עצמה אין צה ממש: **בדמיתפס בנדר כו'**. ואם תאמר שמואל אמאי מפרש איסר צמתפס בנדר והא איסר דקרא קאמר אציי דהיינו מתפס בשזועה ויש לומר דמתפס בנדר ילפינן ממתפס בשזועה וניחא ליה לשמואל לאוקמא צרייתא צנדרים שרגילות הוא צשני אדם נודרין מלאכול בשר ומנשחות יין כיוס שראו ירושלים צחורצנה ואין רגילות לאסור עצמם בשזועה:

שבועות שלישי

שאי אוכל אך פשיטא. לא פריך פשיטא אלא משום דהיינו שלא אוכל לך דקתני דהא אשלא אוכל לא קשיא ליה פשיטא: **ל'ישנא איתקל ליה**. וליכא למיפדך כיון דלאשמעין שאי אוכל אמאי אלתריך למיתני צרישא שלא אוכל לך דזו ואף זו

קתני וא"ת נשייליה מה היה צדעתו ויש לומר כגון שאמר שצדעתו כל מה שיהיה משמעות לשונו אי נמי כגון ששכח מה היה צדעתו וצנדרים (דף טז.) מפרש אמאי רב אשי לא אמר כאציי: **איסר מיתפס בשבועה**. פי' צקונטרס דאם אמר איסר עלי ככר זה הוי כמי שנשבע על הככר וחזר ואמר על ככר אחר הרי זה כזה שהתפס את השני בראשון וקשה דלקמן קתני צברייתא אחיזה איסר האמור צתורה הרי עלי כו' ואילו איסר ככר זה עלי לא קתני ומה שפי' נמי איסור איסר כלומר איסור של איסר זה מה דינו אם אתה אומר מתפס בשזועה כו' שמוכל להוכיח מקרא צשום מקום שהוא כמוציא שזועה מפיו וחייב קרבן אף איסור זה כו' קשה דמשמע דתנא צא לאשמעין דין איסר ואינו משמעינו כלום ששרי מסתפק צמתפס שזועה עצמו ועוד דאין דרך משנה וצרייתא שיסתפק התנא אם חייב או פטור ועוד מאי ואודא לטעמיה דקאמר לקמן דהכא מסתפקא ליה לצאי ולקמן פשיטא ליה דכמוציא שזועה מפיו דמי ועוד צכלל הספרים גרסי' צסמוך כמוציא שזועה מפיו וחייב צו"ו ולפי"ה ה"ל למינקט חייב בלא וי"ו ומפ' רבינו חס' דמבטא הכתוב צפרשה הוא לשון שזועה שנשבע בלשון מבטא כדפירש נמי צקונטרס אכל איסר הכתוב צפרשה אינו שזועה שיאסר עצמו בלשון איסר אלא צמתפס בשזועה הכתוב מדצר שנשבע על הככר וחזר ואמר על ככר אחר הרי עלי שלא אוכל ככר זה כזה והיינו איסר דקרא וה"נ מפרש לה צצרייתא לצאי ואיסור של איסר זה אם אתה אומר מתפס בשזועה כלומר שהתפסיו ככר שנשבע עליו הוי כמוציא שזועה מפיו וחייב ואם לאו שלא התפסיו בחדר אלא אמר איסר ככר זה עלי אין זה לשון שזועה ופטור אי"נ ה"פ אם אתה אומר מתפס בשזועה פי' שהתפסיו בלשון שזועה שהוכיר לשון אכילה ואמר הרי עלי שלא אוכל זה כזה

ואם לאו שלא הזכיר לשון אכילה אלא אמר הרי עלי זה כזה פטור ועי"ל איסור איסר היינו איסור שלישי שהתפס ככר שלישי צשני ואם אתה אומר מתפס בשזועה דהיינו השני כמוציא שזועה מפיו דמי דהוי לגמרי כראשון אף לענין להתפס כו חייב גס צשלישי ואם לאו צשלישי והא דגרסינן נמי וחייב צו"ו לא אחי שפיר: **וְאִיִּלָּן שבועה לא קאמר**. דאי הוה כתיב שזועה הוה מפרש שאותה מבטא אסרה על נפשה בלשון אכל השתא על כרחק אית לן לפרש צמה אסרה על נפשה בלשון מבטא וא"ת והא נמי כתיב (נמדבר ל) ואסרה אסר צבית אציה צנעוריה וי"ל כיון דלא כתיב או יש לומר דאגדר דכתיב צרישא דקרא קאי: **שלא אוכל בשר**. לא חש התנא לדקדק בלשונו דבלשון זה אינו חל דשלא אוכל הוי דבר שאין כו ממש שאינו אוסר על עצמו כלום כמו קונס שאיני יסן דלא אמר כלום אם לא אמר קונס עיני צשינה כדאמרין צפרק צ' דנדרים (דף טו.) וה"נ לריץ שיאמר קונס אכילת בשר עלי ומיהו שמת יש לחלק דדוקא גבי שינה לא אמר כלום משום דשינה עצמה אין צה ממש: **בדמיתפס בנדר כו'**. ואם תאמר שמואל אמאי מפרש איסר צמתפס בנדר והא איסר דקרא קאמר אציי דהיינו מתפס בשזועה ויש לומר דמתפס בנדר ילפינן ממתפס בשזועה וניחא ליה לשמואל לאוקמא צרייתא צנדרים שרגילות הוא צשני אדם נודרין מלאכול בשר ומנשחות יין כיוס שראו ירושלים צחורצנה ואין רגילות לאסור עצמם בשזועה:

אלא

שבועות רביעי

שאי אוכל אך פשיטא. לא פריך פשיטא אלא משום דהיינו שלא אוכל לך דקתני דהא אשלא אוכל לא קשיא ליה פשיטא: **ל'ישנא איתקל ליה**. וליכא למיפדך כיון דלאשמעין שאי אוכל אמאי אלתריך למיתני צרישא שלא אוכל לך דזו ואף זו קתני וא"ת נשייליה מה היה צדעתו ויש לומר כגון שאמר שצדעתו כל מה שיהיה משמעות לשונו אי נמי כגון ששכח מה היה צדעתו וצנדרים (דף טז.) מפרש אמאי רב אשי לא אמר כאציי: **איסר מיתפס בשבועה**. פי' צקונטרס דאם אמר איסר עלי ככר זה הוי כמי שנשבע על הככר וחזר ואמר על ככר אחר הרי זה כזה שהתפס את השני בראשון וקשה דלקמן קתני צברייתא אחיזה איסר האמור צתורה הרי עלי כו' ואילו איסר ככר זה עלי לא קתני ומה שפי' נמי איסור איסר כלומר איסור של איסר זה מה דינו אם אתה אומר מתפס בשזועה כו' שמוכל להוכיח מקרא צשום מקום שהוא כמוציא שזועה מפיו וחייב קרבן אף איסור זה כו' קשה דמשמע דתנא צא לאשמעין דין איסר ואינו משמעינו כלום ששרי מסתפק צמתפס שזועה עצמו ועוד דאין דרך משנה וצרייתא שיסתפק התנא אם חייב או פטור ועוד מאי ואודא לטעמיה דקאמר לקמן דהכא מסתפקא ליה לצאי ולקמן פשיטא ליה דכמוציא שזועה מפיו דמי ועוד צכלל הספרים גרסי' צסמוך כמוציא שזועה מפיו וחייב צו"ו ולפי"ה ה"ל למינקט חייב בלא וי"ו ומפ' רבינו חס' דמבטא הכתוב צפרשה הוא לשון שזועה שנשבע בלשון מבטא כדפירש נמי צקונטרס אכל איסר הכתוב צפרשה אינו שזועה שיאסר עצמו בלשון איסר אלא צמתפס בשזועה הכתוב מדצר שנשבע על הככר וחזר ואמר על ככר אחר הרי עלי שלא אוכל ככר זה כזה והיינו איסר דקרא וה"נ מפרש לה צצרייתא לצאי ואיסור של איסר זה אם אתה אומר מתפס בשזועה כלומר שהתפסיו ככר שנשבע עליו הוי כמוציא שזועה מפיו וחייב ואם לאו שלא התפסיו בחדר אלא אמר איסר ככר זה עלי אין זה לשון שזועה ופטור אי"נ ה"פ אם אתה אומר מתפס בשזועה פי' שהתפסיו בלשון שזועה שהוכיר לשון אכילה ואמר הרי עלי שלא אוכל זה כזה

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

אלא

